

Pohjois-Savon alueellisen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksen muuttaminen

Pelastusjohtaja Jukka Koponen Pohjois-Savon pelastuslaitoksen hallinto

Valtioneuvosto muutti pelastustoimen aluejakoa päätöksellään (528/2020) siten, että Joroisten kunta kuuluu 1.1.2021 alkaen Pohjois-Savon pelastustoimen alueeseen. Valtioneuvoston päätöksen mukaan pelastustoimen alueeseen kuuluvilla kunnilla tulee olla uusi sopimus pelastustoimen järjestämisestä saatettuna voimaan viimeistään 1.1.2021.

Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta lähetti 18.8.2020 pelastustoimen muutetun yhteistoimintasopimusehdotuksen Pohjois-Savon kunnille ja Joroisten kunnalle hyväksyttäväksi (liite 1). Kunnille toimitettiin myös voimassa oleva sopimus (liite 2). Sopimuksen muutosehdotus koski Joroisten kunnan siirtymistä Pohjois-Savon pelastustoimen alueeseen ja sopimustekstin teknisiä korjauksia. Sopimuksen taloudenhoitokohtaan (9 §) asiaa valmistellut kuntien ja alueen pelastustoimen edustajista koostunut työryhmä ei esittänyt muutoksia. Työryhmän syksyllä 2019 tekemän selvityksen mukaan alueellisilla pelastustoimilla on asukaslukuun, riskeihin ja palvelutasoon perustuvia kuntien maksuosuusmalleja. Pohjois-Savossa käytössä oleva kuntakohtaisia pelastustoimen menoja huomioiva maksuosuusmalli on käytössä kolmella muullakin alueella.

Pohjois-Savon pelastustoimen alueella on 1.1.2021 alkaen 19 kuntaa ja niiden asukasluku on 1.1.2020 tilastotietojen perusteella 249 003.

Pohjois-Savon pelastuslaitos on saanut kaikilta alueen kunnilta ja Joroisten kunnalta pyydetty päätökset yhteistoimintasopimuksen muuttamiseen. Päätösten mukaan:

- Kunnista yhdeksän hyväksyi uuden sopimuksen. Kyseisten kuntien asukasluku on yhteensä 199 558, eli 80,14 % alueen asukasluvusta. Kuntien lukumäärä on 47,37 % alueen kuntien lukumäärästä.
- Kunnista seitsemän hyväksyi uuden sopimuksen ehdollisesti. Näiden kuntien asukasluku on yhteensä 24 900, eli 10,00 % alueen asukasluvusta. Kuntien lukumäärä on 36,84 % alueen kuntien lukumäärästä.
- Kolme kuntaa ei hyväksynyt eikä allekirjoittanut uutta sopimusta. Kuntien asukasluku on yhteensä 24 545, eli 9,86 % alueen asukasluvusta. Kuntien lukumäärä on 15,79 % alueen kuntien lukumäärästä.

Kuntien ehdolliset ja ei-hyväksytyt päätökset koskivat sopimuksen taloudenhoitopykälää. Kuntien päätökset ja niistä tehty yhteenveto ovat liitteenä (liite 3).

Kuntalain (410/2015) 57 § mukaan ”Jos perussopimuksessa ei ole toisin sovittu, perussopimusta voidaan muuttaa, jos vähintään kaksi kolmannes-

11.11.2020

ta jäsenkunnista sitä kannattaa ja niiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta asukasluvusta”.

Yhteistoimintasopimuksen muutos vaatii Pohjois-Savon pelastustoimen alueella 13 kunnan kannatuksen ja kyseisten kuntien asukasluvun on oltava vähintään 124 502. Päätösten perusteella sopimuksen hyväksyneiden kuntien lukumäärä (9) jäi tämän alle, mutta kuntien asukasluku (199 558) täyttyy selkeästi. Ehdollisten päätösten (7) osalta Suomen Kuntaliitto ry:n lakimies tulkitsi asiaa seuraavasi: ”Ehdollinen hyväksyntä ei ole kuntalain 57 §:n edellyttämää kannatusta. Tulkintamme on, että nuo ehdolliset päätökset eivät olisi kuntalain 57 §:n tarkoittamia hyväksymispäätöksiä. Tulkinta siis on, että pykälän ehdot (kuntien määrä ja asukasluku) tulisi täyttää ehdoilla”.

Pelastuslain (379/2011) 24 § kerrotaan kuntien vastuusta pelastustoimessa. Lain mukaan ”Pelastustoimen alueeseen kuuluvilla kunnilla tulee olla sopimus pelastustoimen järjestämisestä. Sopimuksen hyväksymiseen ja muuttamiseen sovelletaan, mitä kuntalain 57 §:n 1 momentissa säädetään kuntayhtymän perussopimuksen muuttamisesta. Jos kunnat eivät 2 momentissa tarkoitetun aluejaon muutoksen yhteydessä sovi pelastustoimen yhteistoiminnan järjestämisestä 3 momentissa tarkoitetulla tavalla valtioneuvoston asettamassa määräajassa, valtioneuvosto päättää kustannusten jaosta, hallintomallista, virkojen ja tehtävien järjestämisen perusteista ja muista 1 momentissa tarkoitetun yhteistoiminnan järjestämiseksi välttämättömistä asioista, joista kunnat eivät ole sopineet. Valtioneuvoston päätös on voimassa, kunnes asianomaisilla kunnilla on sopimus pelastustoimen järjestämisestä”.

Pelastusjohtaja on ollut yhteydessä sisäministeriön pelastusosaston johtoon alueen pelastustoimen sopimustilanteesta ja sopimusasian käsittelyaikataulusta.

Vaikutusten arviointi -

Esitys

Aluepelastuslautakunta toteaa, että alueellisen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksen muutos ei saanut kuntalain 57 § edellyttämää kannatusta. Pelastustoimen alueeseen kuuluvilla kunnilla tulee kuitenkin olla sopimus pelastustoimen järjestämisestä viimeistään 1.1.2021. Aluepelastuslautakunta päättää ilmoittaa sopimustilanteesta sisäministeriön pelastusosastolle ja alueen kunnille.

Liitteet

- 2 Yhteenveto yhteistoimintasopimuksen lausunnoista.pdf
- 3 Alueellisen pelastustoimen yhteistoimintasopimusehdotus.pdf
- 4 Yhteistoimintasopimus 2003.pdf

Valmistelija

Jukka Koponen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 17 18 8101

Päätösehdotus

Pelastusjohtaja Jukka Koponen

Aluepelastuslautakunta toteaa, että alueellisen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksen muutos ei saanut kuntalain 57 § edellyttämää kannatusta. Pelastustoimen alueeseen kuuluvilla kunnilla tulee kuitenkin olla sopi-

11.11.2020

mus pelastustoimen järjestämisestä viimeistään 1.1.2021. Aluepelastuslautakunta päättää ilmoittaa sopimustilanteesta sisäministeriön pelastusosastolle ja alueen kunnille.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Pohjois-Savon pelastuslaitos
Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta

Pöytäkirja

9/2020

4 (4)

11.11.2020

58 §